

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİRYOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE TÜRKİYE DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞI A.Ş. KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Kanun;

a) Altyapı yöneticisi olarak, devletçe verilen demiryollarını inşa etmek, iyileştirmek, yenilemek, bakım ve onarımını yapmak, bu demiryollarının altyapısını işletmecilere tahsis ederek işletmekle görevli Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılmasını,

b) Demiryollarında ticari esaslara göre yük ve yolcu taşımacılığı hizmetleri yapmakla görevli Türkiye Demiryolu Taşımacılığı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün kurulmasını,

c) Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü ve Türkiye Demiryolu Taşımacılığı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün hukuki ve mali yapılarını, faaliyetlerini, personele ilişkin hükümleri ve ilgili diğer hususları düzenler.

Tanımlar

MADDE 2 - (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığını
 - b) Bağlı Ortaklık: DETAŞ' ı,
 - c) DETAŞ: Türkiye Demiryolu Taşımacılığı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünü,
 - ç) KHK: Kanun hükmünde kararnameyi,
 - d) Kuruluş: TCDD 'yi,
 - e) TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünü,
 - f) Teşekküller: TÜDEMSAŞ, TÜLOMSAŞ ve TÜVASAŞ 'ı,
 - g) TÜDEMSAŞ: Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. ni,
 - ğ) TÜLOMSAŞ: Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. ni,
 - h) TÜVASAŞ: Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. ni,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Hukuki Statü ve Bağlı Ortaklığının Görevleri

Kuruluş ve hukuki statü

MADDE 3 - (1) TCDD'nin bağlı ortaklığı olarak DETAŞ kurulmuştur. DETAŞ ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilik kazanır. DETAŞ'ın kurulmasında beş ortak şartı aranmaz.

(2) TCDD ve DETAŞ, bu Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla 18/6/1984 tarihli ve 233 sayılı KHK 'ye tabidir.

Kuruluşun görevleri

MADDE 4 - (1) Kuruluşun görevleri şunlardır.

- a) Devletçe yapım görevi verilen konvansiyonel ve yüksek hızlı demiryollarını inşa etmek, ettirmek,
- b) Demiryolu altyapısını yenilemek, iyileştirmek, bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak,
- c) Demiryolu trafiğini düzenlemek, yönetmek ve demiryolu altyapısının trafik ile ilgili olan alanlarını tekel olarak işletmek,
- ç) İstasyon, gar, yükleme ve boşaltma merkezleri ile benzeri tesislerin demiryolu trafiği ile ilgili olmayan alanlarını tekel olmamak üzere işletmek, işlettirmek,
- d) Altyapı yöneticisi olarak demiryolu altyapısını, demiryolu işletmelerine tahsis etmek, ücretleri belirlemek ve tahsil etmek,
- e) Kendi ihtiyaçları ile sınırlı kalmak üzere kablolu veya kablosuz haberleşme ağını kurmak, geliştirmek, işletmek,
- f) Ana Statüsündeki görevleri yapmak.

DETAŞ'ın görevleri

MADDE 5 - (1) DETAŞ'ın görevleri şunlardır.

- a) Demiryollarında ticari esaslara göre yük, yolcu ve kombine taşımacılık yapmak,
- b) Yük, yolcu ve kombine taşımacılığını tamamlayıcı diğer hizmetleri yapmak, yaptırmak,
- c) Yükleme, boşaltma ve depolama ile diğer lojistik hizmetlerini yapmak, yaptırmak,
- ç) Çeken ve çekilen araçlar ile diğer araçları temin etmek, bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak,
- d) Kendi ihtiyaçları ile sınırlı kalmak üzere kablolu veya kablosuz haberleşme ağını kurmak, geliştirmek, işletmek,
- e) Ana statüsündeki görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşınmazlara ilişkin hükümler

Taşınmazların satışı

MADDE - 6 (1) Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD) Genel Müdürlüğünün mülkiyetindeki işletmecilik fazlası taşınmazların satışına, satış bedellerinin yeni demiryolu inşaatı ve mevcut demiryollarının bakım ve onarımı, iyileştirilmesi ile demiryolu araçlarının temininde kullanılmak üzere, TCDD Yönetim Kurulu yetkilidir.

(2) İşletmecilik fazlası taşınmazların tespitinde imar durumu esas alınır. İmar planında TCDD alanı veya TCDD hizmet alanı olarak ayrılan taşınmazlar satışa konu olamazlar.

(3) İmar planı olmayan yerlerde; kısa, orta ve uzun vadeli planlamada işletmecilik kapsamı dışında olması esas alınır.

(4) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (A) fıkrasının (a) bendi uyarınca, satış yöntemi kullanılarak yapılacak özelleştirmeler TCDD tarafından yapılır.

(5) Taşınmazın satışına ilişkin ihalelerde, 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (C) bendinin (c) alt bendindeki kapalı teklif, pazarlık ve açık artırma usullerinden birisi uygulanır. Hangi usulün uygulanacağına, taşınmazın niteliği ve değer tespit sonuçları dikkate alınarak TCDD Yönetim Kurulunca karar verilir. Kapalı teklif usulü ile gerçekleştirilecek ihalelerde, tekliflerin alınmasından sonra değer tespit sonuçları ve alınan teklifler dikkate alınarak pazarlık veya açık artırma usulü ile ihaleye devam edilmesine komisyonca karar verilebilir. TCDD Yönetim Kurulunca belirlenen ihale usulü, ihale ilanında belirtilir.

(6) Taşınmazların satış gelirleri; kamulaştırma bedellerinde, yeni demiryolu inşaatında ve mevcut demiryollarının bakım ve onarımında, iyileştirilmesinde ve demiryolu araçlarının temininde kullanılmak üzere TCDD'ye aittir.

(7) Bu madde kapsamında yapılacak uygulamalarda ihale işlemlerinin aleniyet içinde yürütülmesi ilkeleri esas alınır.

(8) İşletmecilik fazlası taşınmazlar; taşınmazın idaresinden sorumlu daire başkanlığı tarafından trafik, işletme, yatırım ve planlama, inşaat ve gerektiğinde satılacak taşınmazla ilgili diğer birimlerin görüşü alınmak suretiyle 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen usuller esas alınmak suretiyle tespit edilir.

(9) İhalelere esas değer tespiti için bir komisyon oluşturulur. Değer Tespit Komisyonu; TCDD bünyesinde taşınmazların idaresinden sorumlu dairenin bağlı olduğu genel müdür yardımcısı başkanlığında, taşınmaz işlerinden, inşaat işlerinden, mali işlerden, yatırım ve planlamadan sorumlu daire başkanları olmak üzere beş kişiden oluşur. TCDD Genel Müdürünce, en az şube müdürü seviyesinde aynı sayıda yedek üye görevlendirilir. Komisyon 4046 sayılı kanunun 18 inci maddesinin (B) fıkrasının (b) bendinde belirtilen usul ve esaslara göre çalışır.

Komisyon, 4046 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin (B) fıkrasının (c) bendinde belirtilen değer tespit yöntemlerinden en az birisi uygulanmak suretiyle değer tespiti yapar.

(10) İhaleler, TCDD bünyesinde Yönetim Kurulu üyesi olmayan bir genel müdür yardımcısı başkanlığında, taşınmazların idaresinden, mali işlerden, ihale işlerinden ve trafikten sorumlu daire başkanı olmak üzere beş kişiden oluşan ihale komisyonu tarafından yapılır veya yaptırılır. TCDD Genel Müdürünce, en az şube müdürü seviyesinde aynı sayıda yedek üye görevlendirilir. İhale Komisyonu, 4046 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin (C) fıkrasının (b) bendinde belirtilen usul ve esaslara göre çalışır.

(11) İhale Komisyonu, belirlenen ve ilan edilen ihale usulü çerçevesinde ihaleyi gerçekleştirir. İhale Komisyonunca alınan ihale kararı, Yönetim Kurulunun onayı ile kesinlik kazanır. Kesinleşen ihale kararı kamuoyuna duyurulur.

(12) Değer tespit komisyonuna yardımcı olmak üzere değer tespiti için ekspertiz şirketlerinden danışmanlık hizmeti alınabilir.

(13) İhalelerin açık arttırma usulüyle yapımında ihale komisyonuna yardımcı olmak üzere teklif alma, müzayede yapma vb görevleri yürütmek için hizmet satın alınabilir.

(14) Bu madde uyarınca yapılacak özelleştirmeden sağlanan gelirler, her türlü vergi, resim, fon ve harçtan muaftır.

Taşınmazların tescili

MADDE 7 - (1) Hazineye ait olup, TCDD'nin her hangi bir şekilde kullanımına bırakılan veya TCDD tarafından fiilen kullanılan taşınmazlardan;

a) Hazinesinin özel mülkiyetinde olanlar, üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte, emlak vergisi asgari beyan değeri üzerinden ödenmemiş sermayesine mahsuben TCDD adına tescil edilir.

b) Özel mevzuatı gereğince Hazine adına tapuya tescili mümkün olmayanlar ve Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerler, üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte, taşınmazlara ilişkin listelerin TCDD tarafından Maliye Bakanlığına verilmesi üzerine en geç 3 ay içerisinde Maliye Bakanlığınca TCDD adına bedelsiz olarak tahsis edilir. Tahsis işlemi yapılmadığı takdirde tahsis edilmiş sayılır.

(2) 1 inci fıkranın (a) bendi kapsamındaki taşınmazların listesinin TCDD tarafından Maliye Bakanlığınca verilmesi üzerine en geç 3 ay içerisinde Maliye Bakanlığınca tapuda TCDD adına tashih tescil işlemleri yaptırılır.

(3) 3 ay sonunda tescil işlemleri yaptırılmadığı takdirde, Maliye Bakanlığınca tescile muvafakat edilmiş sayılır ve taşınmazlar, TCDD'nin tapu sicil müdürlüklerine müracaatı üzerine tapuda kendi adına tescil edilir.

(4) Tashih tescilleri yapılacak taşınmazlardan ifrazı zorunlu olanlar, İmar Kanunu ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili kısıtlamalara tabi tutulmadan ifraz edilir.

(5) Demiryolu hatlarının geçeceği güzergah üzerinde yer alan ve demiryolu yapımında kullanılacak olan Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki arsa ve araziler, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün ödenmemiş sermayesine mahsuben 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinde belirtilen vergi değeri üzerinden Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü adına tapuya tescil edilir.

(6) Tescil, ifraz ve tevhit işlemleri, her tür vergi, resim, fon ve harçtan muaftır.

İmar planları ve TCDD 'nin yazılı onayı

MADDE 8 - (1) TCDD 'nin görüşü alınmadan yapılan, demiryolu ve demiryolu ile bağlantılı imar planları veya imar değişiklik planları geçersizdir

(2) İmar planlarında demiryolları ve demiryolları ile bağlantılı liman alanlarından düzenleme ortaklık payı alınmaz.

(3) İmar planı veya değişikliklerinde, demiryolu emniyetinin sağlanması açısından, demiryoluna komşu parsellerde demiryolu emniyeti sağlamak üzere TCDD tarafından her bir durum için ayrı ayrı belirlenmek üzere inşaat yaklaşma mesafesi verilir.

Özelleştirme

MADDE 9- (1) 4046 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, kiralama ve/veya işletme hakkının devri yöntemiyle yapılacak özelleştirmeler TCDD tarafından yapılır.

(2) 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (A) fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kiralama ve/veya işletme hakkının verilmesi yöntemlerini kullanarak ihale yoluyla özel hukuk tüzel kişilerine 49 yılı geçmemek üzere devredebilir. İşin özelliğine göre belirtilen yöntemler birlikte veya ayrı ayrı kullanılabilir. Bu konuda karar vermeye TCDD Yönetim Kurulu yetkilidir. Belirlenen ihale usulü, ihale ilanında belirtilir.

(3) Özelleştirme gelirleri; yeni demiryolu yapımı, iyileştirmesi, yenilemesi, bakım ve onarımı ile demiryolu araçlarının temininde kullanılması kaydıyla TCDD'ye aittir.

(4) Bu madde kapsamında yapılacak uygulamalarda; yönetim, sorumluluk ve yetki üstlenebilecek işleticinin ve/veya kullanıcının temini, ihale işlemlerinin aleniyet içinde yürütülmesi, işletmede süreklilik ile uluslararası norm ve standartların sağlanması ve işletim ve/veya kullanım süresi boyunca işletmenin TCDD tarafından denetlenmesi ilkeleri esas alınır.

(5) İhalelere esas değer tespiti için bir komisyon oluşturulur. Değer Tespit Komisyonu; TCDD bünyesinde mali işlerden sorumlu dairenin bağlı olduğu genel müdür yardımcısı başkanlığında, mali işlerden, yatırım ve planlamadan, taşınmazların idaresinden ve inşaat işlerinden sorumlu daire başkanları olmak üzere beş kişiden oluşur. TCDD Genel Müdürünce, bunların yardımcılarında aynı sayıda yedek üye görevlendirilir.

a) Komisyon tarafından 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (B) fıkrasının (c) bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde aynı bentte yer alan metotlardan en az birinin uygulanması suretiyle değer tespiti yapılır.

b) Komisyon aynı maddenin (B) fıkrasının (b) bendinde belirtilen usul ve esaslara göre çalışır.

c) Komisyonunun sekretarya hizmetleri mali işlerden sorumlu daire başkanlığınca yürütülür.

(6) İhaleler, TCDD bünyesinde Yönetim Kurulu üyesi olmayan bir genel müdür yardımcısı başkanlığında, mali işlerden, ihale işlerinden, taşınmazların idaresinden ve trafikten sorumlu daire başkanı olmak üzere beş kişiden oluşan ihale komisyonu tarafından yapılır. TCDD Genel Müdürünce, bunların yardımcılarında aynı sayıda yedek üye görevlendirilir. İhale Komisyonu 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (C) fıkrasının (b) bendinde belirtilen usul ve esaslara göre çalışır. İhale komisyonunun sekretarya hizmetlerini ihale işlerden sorumlu daire başkanlığınca yürütülür.

(7) İhale Komisyonu, belirlenen ve ilan edilen ihale usulü çerçevesinde ihaleyi gerçekleştirir. İhale Komisyonunca alınan ihale kararı, TCDD Yönetim Kuruluna sunulur ve Yönetim Kurulunun onayı ile kesinlik kazanır. Kesinleşen ihale kararı kamuoyuna duyurulur.

(8) Bu madde kapsamında yapılacak uygulamalarda; yönetim, sorumluluk ve yetki üstlenebilecek işleticinin ve/veya kullanıcının temini, ihale işlemlerinin aleniyet içinde yürütülmesi, işletmede süreklilik ile uluslararası norm ve standartların sağlanması ve işletim ve/veya kullanım süresi boyunca işletmenin TCDD tarafından denetlenmesi ilkeleri esas alınır.

(9) Bu madde uyarınca yapılacak özelleştirmeden sağlanan gelirler, her türlü vergi, resim, fon ve harçtan muaftır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hizmet alımı

MADDE 10 - Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; TCDD'nin ve DETAŞ'ın görev alanına giren konularda ihtiyaç duyacağı, demiryolu altyapısı ve çeken-çekilen araçların muayenesi ile bakım ve onarım hizmetleri, çeken-çekilen araçların kiralanması, deniz taşımacılığı ve bu kapsamdaki liman hizmetleri için beş yılı; temizlik, yemek, koruma ve güvenlik, personel taşıma ile bilet satış ve kontrol hizmet alımlarında üç yılı geçmemek üzere Yönetim Kurulunun onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilir.

İkramiye ve teşvik ikramiyesi

MADDE 11 - (1) TCDD ve DETAŞ sözleşmeli personeline, çalıştıkları günlerle orantılı olarak kanuni izinleri dâhil Ocak ve Temmuz aylarında birer aylık ikramiye ödenir.

(2) TCDD ve DETAŞ'ın memur ve sözleşmeli personelinden, üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Genel Müdürün teklifi, Yönetim Kurulunun onayı ile Nisan ve Ekim aylarında birer aylık brüt ücreti tutarı kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir.

(3) İkramiye ve teşvik ikramiyeleri; sözleşmeli personele brüt ücreti üzerinden, memurlara gösterge, ek gösterge, taban ve kıdem aylıkları, zam ve tazminatları üzerinden ödenir.

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 12 – (1) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin “B- KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI (KİK)” cetvelinde, Ulaştırma Bakanlığının altında bulunan “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD)” bağlı ortaklıklar bölümündeki “1. Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. (TÜVASAŞ)”, “2. Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ)” ve “3. Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)” bağlı ortaklıkları çıkartılmıştır.

(2) 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin “A- İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ (İDT)” cetvelinde, “İlgili Bakanlık: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI” ‘ndan sonra gelmek üzere “İlgili Bakanlık: ULAŞTIRMA BAKANLIĞI” ilave edilmiş ve altına sırasıyla teşekkül olarak “1. Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. (TÜVASAŞ)”, “2. Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ)” ve “3. Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)” eklenmiştir.

(3) 233 sayılı KHK ‘nın “B – KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI (KİK)” sayılı cetvelinde, “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD)” ‘nin adı “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD)” olarak düzeltilmiş ve bağlı ortaklıkları bölümüne “1. Türkiye Demiryolu Taşımacılığı A.Ş. (DETAŞ)” ilave edilmiştir.

(4) 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele, Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. Genel Müdürlüğünden sonra gelmek üzere, Türkiye Demiryolu Taşımacılığı A.Ş. Genel Müdürlüğü ilave edilmiş ve merkez teşkilatında aşağıdaki kadrolar ihdas edilmiştir.

İHDAS EDİLEN KADRONUN

<u>SINIFI</u>	<u>KODU</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECE</u>	<u>ADET</u>
GİH	10	GENEL MÜDÜR	1	1
GİH	20	GENEL MÜDÜR YRD.	1	3

(5) 14.7.1965 tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) Ekli (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7 nci sırasındaki “Bölge Müdürleri” ibaresinden sonra gelen “(Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Belediyeler ve bunlara bağlı kurum ve kuruluşlar hariç)” ifadesi “(Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD) ve Türkiye Demiryolu Taşımacılığı A.Ş. (DETAŞ) bölge müdürleri dışındaki Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Belediyeler ve bunlara bağlı kurum ve kuruluşlar hariç)” şeklinde değiştirilmiş ve 9 uncu sırasına aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

<u>Sıra No</u>	<u>Kadro Görev Unvanı</u>	<u>Tazminat Göstergesi</u>
9	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü (TCDD) ve Türkiye Demiryolu Taşımacılığı A.Ş. (DETAŞ) ‘ın Daire Başkan Yardımcıları, Bölge Müdür Yardımcıları ile Hukuk Müşavirleri	1000

b) Ekli (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin; “2- Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yükseköğretim Kuruluşlarında” bölümüne “Daire Başkanı” ibaresinden sonra gelmek üzere “Daire Başkan Yardımcısı” ibaresi eklenmiştir.

(6) TCDD ve DETAŞ, 8.1.2002 tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında çıkartılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) DETAŞ tüzel kişilik kazandıktan sonra 6 ay içerisinde, TCDD’nin cer dâhil yük ve yolcu taşımaları ile ilgili hizmetlerini yürüten personeli, çeken ve çekilen araçları, her türlü diğer araç, gereç ve cihazları; hak, alacak, borç ve yükümlülükleri ile devam etmekte olan davaların ilgili olanları DETAŞ’a devredilir.

(2) Taşınmazlardan ilgili olanları bedelsiz olarak on yıl süreyle tahsis edilir.

(3) Devir ve tahsis işlemleri, TCDD ile DETAŞ arasında protokollerle sağlanır. İhtilaf halinde Bakan yetkilidir.

(4) Kuruluş ve Bağlı Ortaklık arasındaki devir ve tahsisle ilgili işlemler her türlü vergi, resim, fon ve harçtan muaftır.

(5) Bu Kanunda DETAŞ tarafından yapılacağı belirtilen görevler; TCDD ile DETAŞ arasındaki her türlü devir işlemleri tamamlanıncaya kadar TCDD tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) TULOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜDEMSAŞ’ın TCDD’ye ait sermaye payları bedelsiz olarak Hazineye devredilmiştir. Bu devire ilişkin işlemler, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(2) TÜLOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜDEMSAŞ 'ın halen kullanımında bulunan ve TCDD adına kayıtlı olan taşınmazlar, beş yılı Teşekküller açısından uygun bir bedel olmak üzere, bedeli karşılığında protokol ile kullanılır.

(3) TÜLOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜDEMSAŞ'ın 2008 yılı sonu itibariyle kendi aralarında olan borç ve alacakları ile TCDD'ye olan borçlarının adı geçen Teşekküllerin ve/veya Kuruluşun denmemiŐ sermayelerine mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi zerine Maliye Bakanı yetkilidir.

(4) denmemiŐ sermayelerinin yeterli olmaması halinde gereken tutar kadar sermayeleri arttırılmıŐ sayılır.

GEÇİCİ MADDE 3 - (1) TCDD 'nin 2008 yılı sonu itibariyle Hazineye olan ikraz, tahvil ve yurtdıŐ kredilerden doğan her türlü borçları faiz ve gecikme zamları dâhil, Hazinece bütçenin gelir ve gider hesapları ile iliŐkilendirilmeksizin TCDD'nin ödenmemiş sermayesine mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi zerine Maliye Bakanı yetkilidir.

(2) Ayrıca, söz konusu kredilere ilişkin ikraz ve devir anlaŐmaları çerçevesinde 2009 yılı baŐından itibaren ödenecek anapara, faiz ve diğer her türlü borçları da vadeleri itibariyle ödenmemiş sermayelerine mahsuben Hazine tarafından karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 4 - (1) TCDD'nin 2008 yılı sonu itibariyle vadesi geçen ve vergi dairelerince takip edilen katma değer vergisi, kurumlar vergisi dâhil her türlü vergi, fon ve pay borçları; bu borçlara ilişkin gecikme zammı, ceza ve faizleri ile birlikte, bütçenin gelir ve gider kalemleri ile iliŐkilendirilmeksizin Bakanlıktan olan yol bakım ve onarım giderleri karşılığı alacaklarından mahsup suretiyle terkin edilmesine, Bakanın teklifi zerine Maliye Bakanı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 5 - (1) Teşekküllerin 2008 yılı sonu itibariyle vadesi geçen ve vergi dairelerince takip edilen katma değer vergisi, kurumlar vergisi dâhil her türlü vergi, fon ve pay borçları; bu borçlara ilişkin gecikme zammı, ceza ve faizleri ile birlikte, bütçenin gelir ve gider kalemleri ile iliŐkilendirilmeksizin ödenmemiş sermayelerine mahsup suretiyle terkin edilmesine, Bakanın teklifi zerine Maliye Bakanı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 6- (1) DETAŞ'ın teşkilat yapısı DETAŞ Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir. Yeni teşkilat yapısına göre ihtiyaç duyulan kadrolar 399 sayılı KHK'nın eki (I) sayılı cetveline, pozisyonlar (II) sayılı cetveline eklenmiŐ sayılır. DETAŞ için ihdas edilecek kadro ve pozisyon sayısı kadar, 399 sayılı KHK'nın eki (I) ve (II) sayılı cetvelinde yer alan TCDD'nin kadro ve pozisyonlarından iptal edilmiş sayılır. İptal ve ihdas edilen kadro ve pozisyonlar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(2) TCDD'nin ve DETAŞ'ın norm kadroları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde belirlenir. Norm kadrolar, yönetim kurulları kararları ile yürürlüğe girer.

(3) Teşekküller bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde norm kadrolarını belirler.

(4) TCDD, DETAŞ ve Teşekküllerin norm kadrolarının yönetim kurullarınca onaylanmasından itibaren bir yıl içinde; boş bulunan pozisyonlarla sınırlı olmak üzere ihtiyaç belirlenen unvanlara ağıktan sözleşmeli personel atanır.

GEÇİCİ MADDE 7 - (1) TCDD, DETAŞ ve Teşekküllerde kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emeklilik hakkını elde eden memur ve sözleşmeli personelden, üç ay içinde emeklilik isteğinde bulunanların emekli ikramiyeleri yüzde otuz fazlasıyla ödenir. Emekli ikramiyesine ilave olarak ödenecek yüzde otuz tutarındaki miktar, ödeme yapılmasından sonra, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün talebi üzerine Hazine tarafından karşılanır

GEÇİCİ MADDE 8 - (1) TCDD ve Teşekküllerin norm kadrolarının belirlenmesinden sonra görev yapan memur ve sözleşmeli personelden;

a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun ile emekli aylığı bağlanması için belirlenen asgari fiili hizmet süresini tamamlamış olduğu halde, Kanundaki yaş sınırlaması nedeniyle emekli olamayanlar hakkında, 3 ay içinde yazılı istekleri halinde Kanunda öngörülen yaş sınırına bakılmaksızın emeklilik hükümleri uygulanır.

b) 5434 sayılı Kanun ile emekli aylığı bağlanması için belirlenen asgari fiili hizmet süresinin dolmasına 7 yıl ve daha az süre kalmış olanlar, 3 ay içinde yazılı olarak istekte bulunmaları halinde, ücretli izinli sayılırlar. Bu personelin terfileri hiçbir işleme gerek kalmaksızın yapılır. Fiili hizmet süresini doldurdukları tarihte emeklilik isteğinde bulunmuş sayılır ve Kanunda öngörülen yaş sınırına bakılmaksızın emeklilik hükümleri uygulanır.

c) 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli personele, ücretli izinli sayıldıkları süre içinde sözleşme brüt ücretinden kanuni kesintiler yapıldıktan sonra belirlenen net ücretinin yüzde altmışbeşi üzerinden, (I) sayılı cetvelinde belirtilen kadrolarda görev yapan personele, kanuni kesintiler yapıldıktan sonra gösterge, ek gösterge, taban ve kıdem aylığı üzerinden belirlenen aylık ücret ödenir. Bu personel, ücretli izinli oldukları süre içinde bu Kanunda belirtilen ikramiyelerden yararlanamaz.

GEÇİCİ MADDE 9 - (1) Norm kadroların yürürlüğe girmesinden sonra, TCDD ve Teşekküllerde ihtiyaç fazlası kadro ve pozisyonlarda görev yaptıkları belirlenen ve emeklilik hakkını kazanmış memur ve sözleşmeli personelden, üç ay içinde emeklilik isteğinde bulunmayanlar, on beş gün içerisinde Devlet Personel Başkanlığına liste halinde bildirilir. Devlet Personel Başkanlığınca 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilirler. Ancak, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler TCDD tarafından karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 10 - TCDD, DETAŞ ve Teşekküllerin norm kadrolarının yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde, 399 sayılı KHK 26. maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile belirlenen en yüksek temel ücret tavanı geçmemek üzere, 399 Sayılı KHK nin (II) sayılı cetveline tabi sözleşmeli personelin temel ücretlerini belirlemeye yönetim kurulları yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 11 - (1) DETAŞ 'ın yatırım programlarında yer alan yatırımlarının finansmanı,

(2) İşletme bütçesinde yer alan finansman açıkları,

(3) Fiili finansman açığı ile işletme bütçesinde öngörülen arasındaki fark, 10 Yıl süre ile sermayelerine mahsuben Hazine tarafından karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 12 – (1) Mevzuatta Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne yapılan atıflardan, Demiryolu Taşımacılığı Anonim Şirketinin ilgilendirenler, bu bağlı ortaklığa yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 13 – (1) Ulaştırma Bakanlığı DLH Genel Müdürlüğüne, denizlerin iki yakasını denizaltından birbirine bağlayan raylı ulaşım sistemleri hariç olmak üzere demiryolu inşası ile ilgili her türlü menkul ve gayrimenkul, memur konutları, eğitim merkezleri, bilgisayar sistemi, araç, gereç, malzeme, döşeme, demirbaş, taşıtlar ve personeliyle birlikte TCDD'ye devredilir. Ancak, bunlardan müşterek kullanılan her türlü menkul ve gayrimenkul, araç, gereç, malzeme, döşeme, memur konutları, bilgisayar sistemi, demirbaş, taşıt ile merkez ve taşra teşkilatına ait personeli ile birlikte TCDD'ye devri iki kuruluş arasında yapılacak protokol ile tespit edilir.

(2) Devredilen personel için ayrıca açıktan atama izni aranmaz.

(3) Bu personelin kadrolarına ait aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarının net tutarının, TCDD'de hak edeceği aylık, ek gösterge, sözleşme ücreti, ikramiye, her türlü zam ve tazminat net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapatılıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizdeki demiryollarının iyileştirilmesi, demiryolu yolcu ve yük taşımacılığının ulaşım sektörü içerisinde dengeli seviyelere getirilmesi amacıyla çeşitli defalar halen 233 sayılı KHK tabi KİK statüsünde ki TCDD Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılması çalışmaları yapılmıştır.

Gelinen aşamada; TCDD'nin AB müktesebatına uyumlu, altyapıya serbest erişimi sağlayan, halen birlikte yürütülen Altyapı ve Tren demiryolu işletmeciliğinin birbirinden ayrılması, bağımsız olarak çalışacak Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile Kaza İnceleme Kurulu oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmış ve bu ihtiyacın karşılanması konusunda farklı modeller üzerinde durulmuştur.

AB müktesebatında; Altyapı Yöneticisi “demiryolu altyapısının tesisi bakımı ve trafik işletmesinden sorumlu olan” şeklinde, Demiryolu İşletmecisi “ demiryolunda çeken veya çekilen araçlarıyla yük ve yolcu taşımacılığı yapan tren işletmecisi” olarak tarif edilmektedir. Buna göre; Altyapı ve Demiryolu işletmecisinin de ayrı tüzel kişilikleri olmalı, idari ve mali hususlarda özerkliği bulunmalıdır.

Altyapı yöneticisi görevinin Ulaştırma Bakanlığın Ana Hizmet Birimi DLH Genel Müdürlüğüne devredilmesi modeli irdelendiğinde; Avrupa Birliği mevzuatına uyum açısından, Düzenleyici ve Denetleyici statüde kurulması öngörülen Demiryolu Ulaştırma Genel Müdürlüğü de Ulaştırma Bakanlığının ana hizmet birimi olacağından, DLH Genel Müdürlüğünün statüsü değiştirilerek ana hizmet birimi olmaktan çıkartılmalıdır.

Kamu sektörü faaliyetleri, genel yönetim içinde yer alan kurumların faaliyetleri ile devletin ticari faaliyetlerinden oluşmaktadır. Devletin temel kamu hizmetlerini yerine getiren, kamusal ve yarı kamusal mal üreten kurumlar 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” içerisinde yer almakta ve TBMM tarafından onaylanan yıllık bütçeler ile yürütülmektedir. Devletin ticari faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin hususlar ise 233 sayılı KHK çerçevesinde Kamu İktisadi Teşebbüsleri eliyle yürütülmektedir. Altyapı İşletmesi'nin DLH Genel Müdürlüğüne devredilmesi halinde Altyapı kavramı altyapının işletmeciliğini de kapsadığından, işletmecilik kavramı 5018 sayılı yasaya taşınmış olacak, altyapı işletmecisinin elde edeceği tüm gelirler, kamu geliri niteliğinde olduğundan Genel Bütçe'ye gelir olarak kaydedilecek ve kendisi kullanamayacaktır.

Ayrıca; TCDD Genel Müdürlüğü'nün bugünkü yaklaşık personel sayısı 31.500'dir. Altyapı İşletmesi'nin DLH 'ya devredilmesi halinde; DLH 'ya 26.250 kişi devredilecek, TCDD 'de ise 5.250 kişi kalacaktır. Bu durumda 26.250 kişinin kurum ve statü değiştirmesi gerekecektir.

Bütün bunlar değerlendirildiğinde, TCDD 'nin, Altyapı İşletmesi ve Tren İşletmesi olarak, AB'ye uyumlu ve demiryolu sektörünün rekabete açılmasının KİT mevzuatı içinde mümkün olabileceği tespit edilerek, TCDD Genel Müdürlüğünün KİT mevzuatı içerisinde yeniden yapılandırılması amacıyla hazırlanmıştır.

Yeni oluşturulan bu düzenleme ile TCDD Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılmaktadır. Mevcut TCDD nin ana statüsüne göre, devletçe kendisine verilen demiryollarını altyapı ve işletme olarak bir bütün olarak tekel olarak işletmektedir. Getirilen düzenleme ile demiryolu işletme kavramı altyapı ve taşımacılık olarak ayrılmaktadır. Bu ayırımdan sonra yeni oluşturulan TCDD, Kamu İktisadi Kuruluşu statüsü içerisinde devletçe verilen yerlerde altyapıyı inşa etmek, mevcut hatlarla birlikte iyileştirmek, yenilemek, bakım ve onarımını yapmak, altyapıyı işletmek, trafik düzenlemesini yapmakla görevlendirilmiştir. Altyapı işletme kavramının içerisinde istasyon ve garların işletilmesi de vardır. TCDD bu görevleri yaparken kendisi bu görevi bizzat yapabileceği gibi yaptırabilecektir. Altyapı kamu, özel tüm işletmecilere açılmış ve hizmet verebilir duruma gelmiş olacaktır.

Yolcu ve yük taşımacılığı, altyapıdan bağımsız olarak örgütlenerek rekabet ortamında ticari esaslara göre faaliyet gösterecek, böylelikle tüzel kişilik kazanan kamu taşıma işletmecileri de bağımsız karar alacak, kar ve zarar hesabı yapmak suretiyle hesap verebilecek duruma gelecektir.

Yeni yapılanmadan sonra, demiryolu taşımacılığının özel sektörün kullanımına da açılması suretiyle, kamu kaynağının etkin ve verimli kullanımı neticesinde ülke kaynaklarının rasyonel kullanımı sağlanacak ve hizmet kalitesi artacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 - TCDD Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılarak bugün itibariyle altyapı ve tren işletme görevini yapmakta olan kuruluşun görev tanımı ve faaliyet alanları değiştirilmektedir. Yeni TCDD nin faaliyet alanı; devletçe verilen ve verilecek demiryolunu yapmak, iyileştirmek, yenilemek, bakım ve onarımını yapmak, devletçe kendisine verilen ve yaptığı demiryolu altyapısını tren işletmecilerine tahsis etmek suretiyle tekel olarak işletmektir. Altyapı işletmeciliğinden ayrı olarak faaliyet konusu yolcu ve yük taşımacılığı olan demiryolu taşıma bağlı ortaklı kurulmuştur. Yeni kurulan taşımacılık bağlı ortaklığı özel sektör demiryolu taşımacılarıyla rekabet ortamında yolcu ve yük taşımacılığı yapacak ve bununla ilgili diğer faaliyetlerde bulunacaktır.

Tanımlar

MADDE 2 - Bu madde ile mevcut ve kurulacak tüzel kişiliklerin tanımı yapılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Hukuki Statü ve Bağlı Ortaklığının Görevleri

Kuruluş ve hukuki statü

MADDE 3 - Bu madde ile Yeni kurulan TCDD ve DETAŞ 'ın 233 sayılı KHK ya tabi oldukları düzenlenmiştir.

Kuruluşun görevleri

MADDE 4 - Bu madde ile yeni kurulan TCDD 'nin görevleri tanımlanmıştır. Kurulan TCDD bu Kanunla verilen ve ayrıca ana statüsünde belirlenecek görevleri yapmak için kurulmuştur. Altyapı işletmecisi olarak görevlendirilen TCDD bu görevleri, devletçe yapım görevi verilen hatlarda demiryolu yapmak, yenilemek, iyileştirmek, bakım ve onarımını yapmak, altyapıyı garlar ve istasyonlarla birlikte işletmek, trafiği düzenlemektir. Altyapıyı işletirken tren trafiği ile ilgili olan alanlardaki işletim hakkı tekel niteliğinde olup, garların ve istasyonların tren trafiğiyle ilgili olmayan alanlarındaki bu hak tekel niteliğinde değildir.

DETAŞ 'ın görevleri

MADDE 5 - Bu madde ile kurulan bağlı ortaklığın faaliyet alanları düzenlenmiş olup, demiryollarında ticari esaslara uygun olarak yük ve yolcu taşımacılığı, kombine taşımacılık, yükleme - boşaltma ve depolama hizmetlerini üstlenmektedir. Ayrıca ana statüsünde verilen görevleri yapacaktır. Bu faaliyetleri imtiyaz sayılmaz.

Kuruluşun ve bağlı ortaklığın faaliyet alanlarındaki işleri yapabilmesi için haberleşme sistemlerine de sahip olması gerektiğinden bu faaliyet alanları ile sınırlı olmak şartıyla her türlü sistemleri kurmak hakkına sahip olacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşınmazlara ilişkin hükümler

Taşınmazların satışı

MADDE - 6 7.4.2005 tarihli ve 25798 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan 5335 sayılı kanunun 32.maddesi “T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki işletmecilik fazlası taşınmazların satılarak veya devredilerek satış veya devir bedellerinin yeni demiryolu inşaatı ve mevcut demiryollarının bakım ve onarımı ile iyileştirilmesinde kullanılması kaydıyla, taşınmazların satış veya devrine T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu yetkilidir” hükmü getirilmiştir.

TCDD Yönetim Kurulunca Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait Taşınmazların satışı ve Değerlendirilmesi Hakkındaki Yönetmelik kabul edilerek 9. Kasım 2006 tarihli ve 26341 sayılı Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan yönetmeliğin iptali için açılan davada, Danıştay 13.Dairesinin 7.12.2007 tarihli ve 2007/5183 sayılı kararı ile 5335 sayılı kanunun 1. fıkrasının Anayasaya aykırı olduğu görüşüne varılarak iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

Mahkeme kararının gerekçesinde; “5335 sayılı Kanunun 32.maddesinde satış ve devir işlemlerinin temel ilke ve esasları konulup, çerçevesi çizilmeden ve sınırları gösterilmeden satış ve devir konusunun, 32.maddenin birinci fıkrası ile TCDD Yönetim Kuruluna bırakılmasına ilişkin düzenleme, Anayasanın öngördüğü “esas ve usuller kanunla gösterilir” kuralına uygun bir düzenleme olarak görülmemiştir” şeklindedir.

Getirilen bu düzenleme ile mahkeme kararının gerekçesi karşılanmakta olup, TCDD'nin devam etmekte olan işlemlerinin kesintiye uğramaması için düzenleme yapılmıştır.

Taşınmaz malların tescili

MADDE 7 - Halen mevcut TCDD 'nin kullanımında olan taşınmazların bir kısmının mülkiyeti TCDD adına kayıtlı olmayıp, uygulamada bu büyük sorunlar yaratmaktadır. Zira mülkiyetine sahip olunmayan ancak kullanımında olan taşınmazlara vaki tecavüzlerin önlenmesi ve işletmecilik açısından çok büyük sorunlar çıkmaktadır. Bu sorunların önlenmesi için bu taşınmazların mülkiyetinin TCDD 'ye devredilmesi sağlanmaktadır.

İmar planları ve TCDD 'nin yazılı onayı

MADDE 8 - Getirilen bu düzenleme ile imar planlarının hazırlanırken demiryolu ve eklentileri ile ilgili kararlarda belediyelere TCDD den onay alma zorunluluğu getirilerek özellik arz eden bu sektörün ihtiyaçlarının doğru olarak tespit edilmesi ve bu sektörün varlık amacına ve

gelişmesini engelleyici düzenlemelerin yapılmasının önüne geçilmesi çok büyük yatırım ve harcama gerektiren bu işlerin kesintiye uğramadan rasyonel şekilde yapılması sağlanmaktadır.

Demiryolu yatırım ve planlamaları çok büyük planlamalar gerektirmekte olup, yapılan imar planlamalarında özellikle TCDD nin onayının olması uygun olacaktır. Ayrıca imar uygulamaları neticesinde DOP kesilmesi için taşınmazın değerinde kullanım amacına göre artış olması gerekmekte olup esasen DOP uygulaması demiryolu arazisinin kullanım amacını iyileştirmediğinden DOP alınmaması uygun olacaktır.

Özelleştirme

MADDE 9- Demiryolu altyapı işletmesinde tekel olarak yürütülen hizmetler demiryolunun yapılması, trafik işletimi olacaktır. Gar ve istasyonların trafik dışındaki işletimleri tekel kapsamındaki işlerden değildir. Demiryollarının altyapısının işletilmesi tüm ülke çapında olup bütünleşmiş bir sistemdir. Bu sistemin kısmen dahi olsa işletilmesinin özelleşmesi ancak tüm sistemi işleten TCDD tarafından yapılmasının zorunluluğu vardır. Bu tür özelleştirmeden elde edilecek gelirlerin de ülke demiryollarının gelişmesinin sağlanması için yeni demiryolu yapım ve bakımında kullanılması uygun olacaktır. TCDD Limanlarının özelleştirme programına alınmasında denetim ve gözetim görevi bu ihtiyaçtan dolayı TCDD ye verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hizmet alımı

MADDE 10 - Bu madde ile, TCDD'nin ve DETAŞ'ın görev alanına giren konularda, yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; yatırım projeleri dışında kalan ve zorunluluk niteliği bulunan bazı cari nitelikli harcamalar ile demiryolu ulaşım hizmetlerinin daha az maliyetle temini ve devamlılığının sağlanarak hizmetlerde aksamaya neden olunmaması için bazı hizmet alımlarında ertesi yıla geçen yüklenmeye girişebilme imkanı getirilmektedir.

İkramiye ve teşvik ikramiyesi

MADDE 11 - TCDD' de 399 sayılı KHK 'nin eki (I) sayılı cetvelde yer alan kadrolarda görev yapanlara, söz konusu Kararnamenin 25-a maddesi uyarınca Ocak ve Temmuz aylarında gösterge ve ek gösterge rakamları üzerinden hesaplanan iki ikramiye ödenmektedir. Bu şekilde hesaplanan ikramiyeler, asgari ücret tutarının altında kaldığından ikramiye ödemeleri asgari ücret üzerinden yapılmaktadır. İkramiyelerin sözleşmeli personeli de kapsayacak şekilde düzenlenmesi, çalışanlar arasındaki ayrımcılığı giderecektir.

Ayrıca üstün gayret ve çalışması belirlenen personele Yönetim Kurulu kararı ile teşvik ikramiyesi getirilmesi, personelin performansını olumlu yönde etkileyecektir.

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 12 - Bu Kanunla kurulan DETAŞ ile TÜVASAŞ, TÜLOMSAŞ ve TÜDEMSAŞ'ın Ulaştırma Bakanlığının ilgili Teşekküllerine dönüştürülmesi nedeniyle 233 sayılı KHK 'nın ilgili bölümlerine işlenmesi düzenlenmiştir.

Kanunu yürürlüğe girmesi ile DETAŞ Yönetim Kurulunun teşkili ve DETAŞ'ın kuruluşu aşamasında Yönetim Kuruluna bu Kanunla verilen görevlerini yerine getirebilmesine imkân sağlanmaktadır.

TCDD, 7 adet Bölge Müdürlüğü ve yaklaşık 31.500 personeli ile 11.000 kilometrelik demiryolu hattında altyapı ve tren işletmeciliği ile trafik hizmetini yürütmektedir. 657 sayılı Kanunun IV sayılı cetvelinde, Bölge Müdürlerine 2000 gösterge rakamı üzerinden makam tazminatı öngörülmüş olmasına rağmen, KİT Bölge Müdürleri kapsam dışında bırakılmıştır. Bölge Müdürlüklerinde 1700–4800 arasında personel görev yapmakta ve 1400 ile 1900 kilometre arasında değişen demiryolu hattı bulunmaktadır. Büyük sorumluluk taşıyan TCDD Bölge Müdürlerinin, diğer bölge müdürleri için öngörülen makam tazminatından yararlandırılması gerekli görülmektedir.

TCDD' de 52 adet daire başkan yardımcısı, 24 adet bölge müdür yardımcısı ve 12 adet hukuk müşaviri kadrosu bulunmaktadır.

Daire başkanları ve bölge müdürleri için 2000 gösterge rakamı üzerinden makam tazminatı öngörüldüğü halde, bunların iş ve sorumluluklarının bir bölümünü üstlenen ve yokluklarında bu görevlere vekâlet eden, daire başkan yardımcıları, bölge müdür yardımcıları ve merkez teşkilatında görev yapan hukuk müşavirlerine de en azından yarısı kadar makam tazminatı ödenmesi adaletli bir yaklaşım olacaktır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmet tarifeleri ile bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki 4736 Sayılı Kanun, 19 Ocak 2002 tarih 24645 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiğinden, TCDD'ye ait Ücretsiz ve Tarife Altı Taşıma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konusu yönetmeliğin yürürlükten kaldırılmasıyla, TCDD'nin çalışan personeli ile eş ve çocuklarına yılda ikişer kez, yine TCDD'den emekli olan personelin kendisi ve eşine ise yılda birer kez ücretsiz seyahat permisi verilmesi ve banliyö trenlerinden ücretsiz yararlanma uygulamasına son verilmiştir.

PERMİ KULLANILAN DÖNEMDE YILLARA GÖRE TAŞINAN YOLCU VE KULLANILAN PERMİ (ÜCRETSİZ TAŞIMA) SAYISI

Yıl	Toplam Yolcu	Kullanılan Permi	Kullanılan perminin oranı	Tren Doluluk Oranı
2000	2.859.745	93.057	%3.25	57.9
2001	3.113.768	114.897	%3.68	56.0

Bayramlar haricinde doluluk oranının hiçbir zaman %100 olmadığı göz önüne alındığında, permi kullanılmasının TCDD'ye herhangi bir mali yük getirmeyeceği açıktır. Banliyö kartı ise,

sadece büyük şehirlerde (Ankara, İstanbul, İzmir) oturan personelin aile efradınca kullanılmakta olup, personelin büyük bir çoğunluğu bu kartı talep bile etmemektedir. Banliyö Trenlerinden personelin ücretsiz yararlandırılması nedeniyle de TCDD'nin bir zararı söz konusu olmayacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 - Yeni kurulan TCDD ve DETAŞ 'ın faaliyete geçme süresinde ki durumun tespiti yapılmaktadır. TCDD 'nin yeni yapılandırılmasında oluşturulan kuruluşun ve bağlı ortaklığın görev, her türlü malvarlığı ve personel dağılımının nasıl olacağı düzenlenmiş olup, yolcu ve yük taşımacılığıyla ilgili hak, görev, yükümlülük, malvarlığı, personel DETAŞ 'a devredilmiştir.

Altyapının yapım, bakım, onarım, trafik, taşınmazla la ilgili olanlar TCDD 'ye devredilmiştir.

Bununla ilgili devir işlemi protokollerle sağlanır. Kuruluşlar arasında devirle ilgili işlemler her türlü vergiden muaftır.

GEÇİCİ MADDE 2 - Bu madde ile İktisadi Devlet Teşekkülü olarak oluşturulan TÜLOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜDEMSAŞ'ın TCDD'ye ait sermaye paylarının bedelsiz olarak Hazineye devri, kullanımında bulunan ve TCDD adına kayıtlı olan taşınmazların, Teşekküllerin finansman yapısını zora sokmayacak şekilde belirlenecek uygun bir bedel karşılığında protokol ile kullandırılması ile 2008 yılı sonu itibariyle kendi aralarında olan borç ve alacakları ile TCDD'ye olan borçlarının adı geçen Teşekküllerin ve/veya Kuruluşun ödenmemiş sermayelerine mahsup edilerek yeni yapı sonucunda borç yükünün kaldırılması amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3 - Mevcut mali yapısındaki gelir-gider dengesizliği nedeniyle biriken ve öz kaynakları ile ödenemez duruma gelen 2007 yılı sonu itibariyle 1,1 milyar YTL' ye ulaşan yurt dışı proje kredilerine ilişkin borçlarının tasfiyesi edilmesi ve temin edilmiş ve 2009 yılından itibaren geri ödemesi devam edecek olan kredilere ilişkin 1,3 milyar YTL tutarındaki ödeme yükümlülüklerinin de Hazine tarafından üstlenilerek yapılanma sonucu mali yapının düzeltilmesi amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 4 - Öz kaynak yetersizliği nedeniyle ödenemeyen ve 2008 yılı sonu itibariyle biriken 246,0 milyon YTL' ye ulaşan vergi, SSK primi ve TC Emekli Sandığı kesenekleri ile sosyal yardım zammı borçları, faiz ve gecikme zamlarının, Ulaştırma Bakanlığında olan bugüne kadar yeterli ödenek konulmaması nedeniyle birikerek 1,2 milyar YTL' ye yükselen yol bakım ve onarım giderleri karşılığı alacağından mahsup edilerek borç ve alacaklarının tasfiyesi amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 5 - (1) Teşekküllerin 2008 yılı sonu itibariyle vadesi geçen ve vergi dairelerince takip edilen katma değer vergisi, kurumlar vergisi dâhil her türlü vergi, fon ve pay borçları; bu borçlara ilişkin gecikme zammı, ceza ve faizleri ile birlikte, ödenmemiş

sermayelerine mahsup suretiyle terkin edilmesi ile yeni yapı sonucu mali yapının düzeltilmesi amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte DETAŞ'ın Yönetim Kurulu oluşturulabilecektir. DETAŞ'ın bu Kanunda belirtilen görevleri yürütebilmesi için ihtiyaç duyulacak teşkilat yapısının, DETAŞ Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesi amaçlanmaktadır. Yeni teşkilat yapısına göre ihtiyaç duyulacak kadro ve pozisyonların ihdası, mevzuat gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile yapılmaktadır. Ancak TCDD'nin mevcut kadro ve pozisyonlarında herhangi bir artışa gidilmeyecek ve DETAŞ için ihdas edilecek kadro ve pozisyon sayısı kadar TCDD'nin kadro ve pozisyonlarından iptal edilecektir.

Kanunda belirtilen süre içerisinde, TCDD ve DETAŞ'ın gerçek personel ihtiyacının belirlenmesi amacıyla norm kadro çalışması yapılacaktır.

Norm kadro çalışması sonunda, ihtiyaç belirlenen görevlere TCDD'nin boş pozisyonları ile sınırlı olmak üzere, bir yıl içerisinde açıktan sözleşmeli personel atanmasına imkân sağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 7 - Norm kadro çalışmaları sonunda ihtiyaç fazlası olarak belirlenen ve emeklilik süresini doldurmuş personel emekliliğe özendirilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 8 - Norm kadro çalışması sonunda ihtiyaç fazlası olduğu belirlenen, ancak hizmet süresi yeterli olmadığı için emekliye ayrılamayan personele emekli olma imkânı sağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 9 - Geçici 8 inci maddede belirtilen teşviklere rağmen emekliye ayrılmak istemeyen ihtiyaç fazlası personelin, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek suretiyle, personel fazlalığının giderilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10 - 399 Sayılı KHK 'nın 26. maddesinde: unvan, eğitim düzeyi, iş gerekleri, iş yeri ve çalışma şartları dikkate alınarak, sözleşmeli personelin temel ücretlerini belirlemeye yönetim kurullarının yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak bu yetki, Yüksek Planlama Kurulunun belirlediği ücret gruplarının taban ve tavan temel ücretleri ile sınırlandırılmıştır. Ücret gruplarında, TCDD' nin özel unvanlarının büyük bölümüne yer verilmemiştir. Bunun sonucu olarak, altyapı ve tren işletmeciliği ile trafik hizmetlerinde ağır koşullarda görev yapan TCDD personelinin temel ücretleri, unvan benzerliği nedeniyle büro personeli seviyelerinde kalmıştır. Bu durum iş ve işyeri barışını önemli ölçüde zedelemiş ve personelin performansını olumsuz etkilemektedir. Söz konusu personelin temel ücretlerinde düzenleme yapılabilmesi için TCDD ve DETAŞ yönetim kurullarına yetki verilmesi, bu konudaki sıkıntı ve olumsuzlukları önemli ölçüde giderecektir.

GEÇİCİ MADDE 11 - TCDD tarafından hâlihazırda altyapı işletmeciliği ve tren işletmeciliği birlikte yürütüldüğünden finansman açıkları bir bütün olarak karşılanmaktadır. Yaklaşık olarak bu finansman açığının yüzde kırkı tren işletmeciliğinden kaynaklanmaktadır.

DETAŞ bağı ortaklığı ticari esaslara göre 3. şahıslarla rekabet ortamında demiryolu taşımacılık faaliyetlerinde bulunacağından, bugün itibariyle bu alan karlı ve verimli olmadığından beş yıllık bir geçiş döneminin olması uygun görülmüş olup, aksi takdirde DETAŞ ın varlığını sürdürmesi ekonomik olarak mümkün olamayabilecektir. Dolayısıyla, mevcut yük ve yolcu taşımacılığı hizmetlerinin yeniden yapılanma çerçevesinde istenilen sonuca ulaşmaya kadar aksatılmadan yürütülmesini sağlamak ve geçiş döneminde tren işletmeciliğinden kaynaklanan finansman açığı nedeni ile taşımacılık hizmetlerinin yapılamaz hale gelmesini önlemektir.

GEÇİCİ MADDE 12 - TCDD nin bağı ortaklığı kurulduğundan bu bağı ortaklığı ilgilendiren mevzuat atıfları bu bağı ortaklığa yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 13- Yürürlük maddesi düzenlenmiştir.

Yürütme

MADDE 14- Yürütme maddesi düzenlenmiştir.

TASA SLA AK